

відображення в чинному законодавстві про адвокатуру, що стосуються прав та обов'язків адвокатів, гарантії діяльності, кваліфікації адвокатів та інш.

5 липня 2014 у Києві відбувся I Міжнародний форум «Шляхи розвитку адвокатури України в європейському співтоваристві», організований за підтримки рад адвокатів регіонів України, інституційно Євросоюзу, органів адвокатського самоврядування країн-членів ЄС та СНД. Метою його проведення стало обговорення шляхів розвитку та інтеграції адвокатури України в професійне європейське співтовариство. За підсумками форуму було прийнято резолюцію, в якій його учасники узагальнили свої пропозиції щодо невідкладних заходів з реалізації стратегії реформи адвокатури України, які зможуть забезпечити сприятливі умови для імплементації законодавства Європейського Союзу у вітчизняний законодавчий простір. Це був вагомий крок України, щодо стандартів Європейської адвокатури.

Отже, сьогодні Україна перебуває на шляху європеїзації та демократичного розвитку, впроваджуючи загальноприйняті, визнані багатьма розвинутими демократичними країнами, стандарти, які народжувались десятиліттями. Необхідною умовою формування України як європейської правової держави є вдосконалення захисту прав і свобод громадян. Дотримання загальновизнаних світовою спільнотою основоположних стандартів організації і функціонування адвокатури є необхідною умовою євроінтеграції адвокатури України.

Шевченко В.І.

*студент 5-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

УКРАЇНЬСКА АДВОКАТУРА ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

На сьогоднішній день Україна обрала євроінтеграцію своїм основним політичним завданням. Тому перед країною постало питання реформування всіх сфер життя. Розширення демократії, домінування соціальних потреб над державними та врешті решт дотримання прав і свобод людини та громадянина є основоположними питаннями, які підіймаються Європейським Союзом.

Місце адвокатури та адвоката зокрема, в суспільному житті визначає загальний кодекс правил адвокатів країн Європейського співтовариства: «У будь-якому правовому суспільстві адвокату приготована особлива роль. Його обов'язки не обмежуються сумлінним виконанням свого обов'язку в межах закону. Адвокат має діяти в інтересах права в цілому так само, як і в інтересах тих, чії права і свободи йому довірено захищати; не лише в суді від імені клієнта, а й надавати йому юридичну допомогу у вигляді порад і консультацій. У цьому зв'язку на адвоката покладається цілий комплекс зобов'язань як юридичного, так і морального характеру» (Національна асоціація адвокатів України. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства [Електроний ресурс] – Режим доступу: <http://www.advokat.org.ua/poleznaya-informaciya/zagalnii-kodeks-pravil-dlja-advokat-v-kra-n-vropeiskogo-sp-vtovaristva.html>).

Отже, адвокат – це гарант прав і свобод людини та громадянина в кожній правовій державі. Тому, повинна бути забезпечена належна підготовка таких кадрів. Це одна з основних вимог та цілей, які ставить перед собою будь-яка держава, що рухається шляхом демократизації.

З приводу цього, необхідно взяти до уваги процес підготовки адвокатів у Франції. Після отримання диплома про вищу освіту кандидат, який бажає стати адвокатом, обов'язково проходить навчання в інституті судових наук (школі адвоката). Навчання триває два роки і включає в себе заняття в школі та стажування в кабінеті адвоката, судді чи іншого представника юридичної професії. Перші шість місяців студент інституту вивчає правове регулювання статусу адвоката, кодекс професійної етики і різні практичні аспекти здійснення професійної діяльності. Наступним йде навчальний модуль тривалістю від шести до дев'яти місяців, який присвячений реалізації індивідуального навчального проекту. Це надасть можливість особі визначитися зі своїм професійним вибором і підготуватися до включення в адвокатську професію. Протягом третього періоду студент проходить стажування. По закінченні навчання

претендент повинен скласти випускний іспит для того, щоб отримати сертифікат на заняття адвокатською діяльністю.

В Україні ж особа, яка виявила бажання стати адвокатом, в першу чергу складає кваліфікаційний іспит, після якого проходить стажування за свій рахунок терміном шість місяців. За оцінкою результатів стажування рада адвокатів регіону може прийняти рішення про:

1) видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю;

2) продовження стажування на строк від одного до трьох місяців (Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р.// Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 27. – Ст. 282).

Тобто, складання кваліфікаційного іспиту не є показником, який може допускати особу до практичної діяльності – стажування. А той факт, що особа повинна мати два роки юридичного стажу також не може гарантувати те, що вона сумлінно та якісно виконувала свої обов'язки на попередній посаді, яка могла і зовсім не стосуватися сфери адвокатської діяльності. Підхід Франції є найбільш вдалим та розумним на шляху до підготовки кваліфікованих кадрів у сфері захисту прав і свобод людини та громадянина і саме такий досвід необхідно перейняти нашій державі.

Як наголошував Л. С. Сухоруков: «Адвокат - це юрист, здатний законно нас захищати від закону» – тому дуже важливим є момент з відповідальністю адвоката, зокрема дисциплінарною. Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» 2012 року нарешті було встановлено, що голова та члени Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (КДКА) обираються конференцією адвокатів регіону з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років. Це був дуже важливий крок на шляху становлення адвокатського самоврядування та незалежності від інших гілок державної влади. Сьогодні лише адвокати, а саме КДКА як перша інстанція, мають право вирішувати долю своїх колег, що вчинили дисциплінарний проступок. Але актуальною залишається тема удосконалення дисциплінарних стягнень. Українським законодавством передбачено такі види дисциплінарних стягнень щодо адвокатів:

1) попередження;

2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року;

3) для адвокатів України - позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав - виключення з Єдиного реєстру адвокатів України (Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р.// Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 27. – Ст. 282).

У той же час, за порушення вимог закону «Про адвокатуру», литовського кодексу честі адвокатів, а також професійної поведінки до адвокатів можуть бути застосовані наступні дисциплінарні стягнення: осуд, догана, громадська догана, визнання недійсним рішення Литовської асоціації адвокатів про визнання особи адвокатом. Рішення про накладення дисциплінарного стягнення може бути оскаржене адвокатом протягом 30 днів до Вільнюського окружного суду (Закон Литовської Республіки «Про адвокатуру» прийнятий Верховною Радою Литовської Республіки 18 березня 2004 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_e?p_id=300297&p_query=advocate&p_tr2=2).

У свою чергу, законодавство Польщі щодо дисциплінарної відповідальності адвокатів є більш жорстким та систематизованим.

По-перше, основною відмінністю у системі санкцій щодо адвокатів Польщі і України є поділ таких стягнень на основні та додаткові. В Польщі у разі накладання догани і штрафу адвокат втрачає право бути обраним до органів адвокатури протягом трьох років з дати вступу в силу рішення, а додатковим дисциплінарним заходом виховного характеру у цьому випадку може бути заборона патронату на строк від одного до п'яти років.

По-друге, адвокатура Польщі має дуже цікавий та дієвий засіб виховного впливу – прийняті рішення дисциплінарним судом палати адвокатів щодо оприлюднення громадськості про дисциплінарний проступок шляхом його публікації в часописі, який видається органом адвокатури.

Отже, доцільно звернути увагу саме на такий важливий чинник для будь-якого адвоката як його репутація у суспільстві. І на підґрунті досвіду Польщі, Литви та багатьох інших держав необхідно вдосконалити систему дисциплінарних санкцій щодо адвокатів, які непрофесійно ставляться до своєї соціальної ролі у державі.

Одним з не менш важливих питань стосується підвищення кваліфікації адвоката. Законодавство України, по-перше, встановлює підвищення кваліфікації для адвоката як його обов'язок, по-друге, не встановлює жодних санкцій за невиконання цього обов'язку, по-третє, законодавець жодним чином не регламентує процес підвищення кваліфікації адвоката.

Однак, незважаючи на бажання законодавця не втручатися у самоврядування адвокатури та надати їй можливість самій вирішувати питання щодо підтримання високого професійного рівня адвокатів, таке відгалуження може згодом негативно вплинути на професійність надання послуг громадянам у правовій сфері, щодо захисту своїх прав та законних інтересів.

Для порівняння, у Великобританії необхідно поновлювати адвокатську ліцензію кожного року та підвищувати при цьому свою кваліфікацію.

Що ж до Італійського досвіду, то у цій країні адвокати зобов'язані щороку підвищувати свою кваліфікацію з метою забезпечення надання якісних юридичних послуг. Від цього обов'язку звільнені адвокати, які досягли шістдесяти років, які мають 25-річний стаж (з моменту зарахування до реєстру Ордена адвокатів), а також викладачі університетів (Юр'єв С. С. Адвокатура Росії: підручник для академічного бакалаврату / під ред. С. С. Юр'єва. - 3-є вид., перероб. і дод. - М: Видавництво Юрайт, 2016. – С. 207).

На сьогодні діє Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України зі змінами та доповненнями, затвердженими рішенням Ради адвокатів України від 26 лютого 2016 року № 67. В ньому передбачена вся процедура підвищення кваліфікації для адвокатів, органи на які покладається забезпечення підвищення кваліфікації, види такого підвищення та ін.

І лише у цьому Порядку визначено, що підвищення кваліфікації адвокатів за професійними програмами за загальною складовою протягом перших трьох років адвокатської діяльності здійснюються обов'язково.

Таке положення є безумовно вірним з точки зору розвитку професіоналізму адвокатів та адвокатури України в цілому, але воно не повинно міститися лише в рішенні Ради адвокатів України. Якщо держава бажає рухатися у напрямку демократизації, закріплення прав і свобод людини як найвищих соціальних цінностей і безпосередньо розвивати адвокатуру як гарант прав людини у країні – положення про обов'язкове підвищення кваліфікації та окремо санкції за ігнорування такого обов'язку повинні міститися в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Шегрін А.Ю.

*студент 3-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Ісаєвич О.М.

*студент 3-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА ЗА «ДЕОНТОЛОГІЧНИМ КОДЕКСОМ» 1988 РОКУ

Діяльність інституту адвокатури базується на певних професійних стандартах. Необхідність закріплення на міжнародному рівні професійних стандартів виникла через важливість для суспільства і держави діяльності юридичних інститутів, в тому числі й адвокатури. Метою стандартів є встановлення певних нормативів або зразків діяльності адвоката. Професійні стандарти є вираженням уявлень про місце, роль і завдання юристів певної професії, способи і порядок вирішення завдань, що стоять перед ними. Вироблення стандартів здійснюється з урахуванням ролі юридичних інститутів у суспільстві, особливостей їх соціального і правового становища. Зрозуміло, кожна країна має свої традиції і специфіку щодо діяльності працівників юридичної праці, зумовлені національним судоустроєм, структурою державної влади й управління, законодавством. Разом з тим загальні вихідні